

Jednotný předvoj.)*

Divise ať ve svazu nebo samotná, která pochoduje proti nepříteli, kryje se ve směru pochodu dopředu posunutými částicemi, které mají za úkol chránit divisi proti náhlému překvapení, podávají jí zprávy o nepříteli a poskytnouti valnému voji čas k náležitým opatřením.

Tyto dopředu posunuté částice mohou tvořit buď jeden jednotný předvoj, ve kterém jsou seskupeny pod velením jediného velitele veškeré prvky, ze kterých jsou tyto částice složeny, anebo jsou rozděleny na jeden hlavní předvoj, mající úlohu hlavně taktickou, a na vedlejší předvoje, které mají jen úlohu zajišťovací, nebo konečně mohou tvořit jednotlivé předvoje, které podléhají přímo velitelům pochodových proudů, jež kryjí.

Jest nutné nebo jen výhodné, aby předvoji divise velel jediný velitel? A když toto jednotné velení jest neproveditelné vzhledem k taktické situaci nebo terénu, jest nutné utvořit jeden hlavní předvoj, který bude pracovat na popud vycházející přímo od velitele divise?

To jsou otázky, které chci probrat podle zásad „Polního řádu“.

Prozatímní francouzský předpis o taktickém užití velkých jednotek ponechává veliteli divise volnost užití jednoho nebo více předvojů:

„Každá divise prvního sledu jest zpravidla kryta jedním nebo více předvoji.“ (Čl. 149 — I. G. U.)**)

„Podle počtu proudů a podle šířky pochodové fronty kryje se divise jedním nebo několika předvoji.“ (Čl. 172 — I. G. U.)

Prozatímní francouzský předpis o polní službě jest určitější:

„Když se dá očekávat zahájení boje, učiněná opatření slouží k tomu, aby připravila rozvinutí valného voje, aby oddálila a omezila smíchání jednotek. Proto jest zpravidla výhodné, aby v divisi, která pochoduje v několika proudech, měl každý proud svůj předvoj.“ (Čl. 108 — I. S. C.)***)

A pak připojuje:

„V divisi (a u jednotek slabších) jsou předvoje — pokud to dovoluje šířka fronty a ráz terénu — zásadně soustředěny pod jedním velitelem.“ (Čl. 108 — I. S. C.)

Polní řád čsl. branné moci předvídá užití jednotného předvoje zásadně jen v určitých, přesně vymezených případech:

„Vyšší jednotka táhne zpravidla v několika proudech. Každý z těchto proudů se kryje ve směru pochodu předvojem. Armáda však může dostati úkoly rázu strategického, které vyžadují zřízení zvláštního předvoje, podřízeného přímo veliteli armády. Týž případ s hlediska taktického může nastati u vyšší jednotky, na př. jde-li o dobytí určitého východiska.

Zřízení takových zvláštních předvojů se zřetelem na určitý úkol a podřízených přímo veliteli vyšší jednotky nevylučuje však jednotlivých předvojů pro každý proud, které mají za úkol zajistiti ochranu příslušných proudů.“ (Čl. 166 — P. ř.)

*) Uvěřejňující tuto studii, připomínáme, že budou nám vítána i jiná osobitá pojetí a řešení tohoto problému, pro nějž nelze podle našeho názoru stanovit jednotnou a jednoduchou formulu. Redakce.

**) Instruction sur l'emploi des grandes unités.

***) Instruction sur le service en campagne.

Polní řád přece však ponechává veliteli divise možnost vytvořit jednotný předvoj, poněvadž mu dává volnost stanovit „počet a složení předvojů podle pochodové sestavy a rozlehlosti fronty...“ (Čl. 274 P. ř.) a v každém případě, nemluvě ani o otázce sloučení různých předvojů divise pod jedno velení ani o změně velikosti předvojů podle taktické situace, ponechává veliteli této vyšší jednotky veškerou iniciativu, aby podle okolností, úkolu a terénu co nejlépe upravil podmínky, za kterých vstoupí do bitvy.

Mám v úmyslu poukázat v tomto článku na výhody a nevýhody jednotného předvoje a jednotlivých předvojů divise a to, že ve mnoha případech je výhodné vytvořit jeden jednotný divisní předvoj, nebo — což má asi stejný výsledek — dát předvojům divise společného velitele. Konečně chci dokázat, že když pro taktickou situaci nebo terén je nemožno vytvořit jednotný předvoj, jest nutné vytvořit jeden hlavní předvoj, který bude mít za úkol především uskutečnění taktických úmyslů velitelství, a vedlejší předvoje s úlohou pouze zajišťovací.

Za tím účelem proberu postupně za pomoci polního řádu všeobecný úkol předvojů, jejich složení, jejich závislosti na valném voji a podmínky pro vykonávání velení.

Všeobecný úkol předvojů.

Abychom dobře pochopili úlohu předvojů, musíme se vrátit k původní definici z a j i š t ě n í.

„Hlavním účelem zajištění jest zaručit veliteli volné disponování jeho prostředky, aby mohl splnit daný úkol; proto musí zajištění chránit velitele i vojsko proti každému překvapení a zabránit činnosti všech nepřátelských zpravodajských orgánů.“ (Čl. 98 Polního řádu.)

A aby jasně vynikla důležitost tohoto pojmu zajištění, připojuje polní řád na konci téhož článku: „i když není možno vždy zvítězit, není nikdy dovoleno b ý t i p ř e k v a p e n u“.

Znamená to, že musíme úplně vyloučit z našich předpokladů překvapení? Zjistěte nikoliv. Jestliže průzkumné a spojovací prostředky, kterými jsou opatřeny dnešní armády, umožňují odhalit v žádoucím čase a zcela bezpečně přítomnost silného nepřítele na vzdálenost jednodenního nebo dvoudenního pochodu, nesmíme naproti tomu zapomínat, že rychlé dopravní prostředky, jimiž dnes armády disponují, dovolí v předvečer velmi vzdálenému nepřátelskému vojsku proběhnouti ve 24 hodinách ohromné vzdálenosti, též i za noci zasáhnouti proti nám zcela neočekávaně.

Velení však musí počítat s těmito možnostmi, když dělá své dispoice, a musí učinit předem veškerá nutná opatření proti takovým eventualitám tak, aby toto náhlé a neočekávané proniknutí nepřítele nezastihlo je v situaci naprosté nemohoucnosti.

Jedním z prvků, a to ne z nepatrných, od něhož závisí zajištění, jsou zvláštní z a j i š ť o v a c í o d d í l y. (Viz čl. 99 P. ř.)

Všeobecným úkolem těchto zajišťovacích oddílů jest:

1. zadržovati pozemní nepřátelské výzvědné jednotky;
2. podávati zprávy o nepříteli;
3. bojem zajišťovati hlavním vojskům čas, aby mohly učiniti potřebná opatření“. (Čl. 104 P. ř.)

A definuje dále úkol předvoje, polní řád ještě praví:

„Předvoj zajišťuje valný voj zpředu. Proto chrání valného voje proti překvapení zblízka a odstraňuje s cesty jak nepřátelský odpor,

tak také materiální překážky, které by mohly zastaviti nebo zpomaliti pohyb valného voje.“ (Čl. 163 P. ř.)

Předvoj jest tedy zároveň ochranným orgánem, průzkumným orgánem a orgánem pro zjednáni dotyku. Pracuje jedině pro valný voj, před nímž jest a jemuž má připraviti cestu.

Jak tedy pojímá služební předpis tvoření předvojů?

Jak jsme již viděli, předvídá to, že každý pochodový proud se bude krýti ve směru k nepříteli předvojem. (Viz čl. 166 P. ř.)

Daleko od nepřítele a dokud nezačal přibližovací pochod, bude počet pochodových proudů divise záviseti jen na počtu dobrých cest v pochodovém pásmu této vyšší jednotky. Valné voje zaujmou na každé z těchto cest pochodový proud, který bude tak sestaven, aby částice, jichž bude nejdříve zapotřebí na bojišti, byly v čele proudu nebo čelu co nejbliže. Rychlost bude v této době téměř vždy nejdůležitějším faktorem úspěchu, ať již jdeme na pomoc jiným zasaženým jednotkám, nebo že je pro nás důležité, abychom, dříve než nepřítel, dosáhli takového dosud vzdáleného pásma, které jest obzvláště příhodné pro rozvinutí našich prostředků.

Vedle toho, tyto cesty mohou býti od sebe dosti vzdáleny.

V tomto období nelze žádati na předvojích pochodových proudů, aby dopodrobna prozkoumaly celé pásmo terénu, přiděleného divisi. Ztrácely by tím čas a zbytečně by plýtvaly svými silami. Zajištění bude úkolem především leectva, jezdeckta a vždy, kdy budeme míti co činiti s nepřítelem v pohybu, lépe ještě zvláštních zajišťovacích oddílů, vyslaných divisí daleko dopředu směrem k nepříteli.

„... Je tedy třeba, aby divise vyslala co nejdále kupředu jednotky určené k tomu, aby tyto oddíly“ (armádní jezdeckto nebo zajišťovací a krycí oddíly odražené nepřítelem) „zachytily a vystřídaly. Zprávy získané bojem zajišťovacích oddílů, dopředu posunutých, jsou velmi důležité pro pokračování operací. Při tom může býti výhodně užito divisních obrněných automobilů, operujících ve spojení s divisní eskadronou a podporovaných, je-li třeba, částicemi pěchoty a kulometnými četami, dopravovanými na automobilech.“ (Čl. 342 P. ř.)

Za těchto podmínek bude se úkol předvojů pochodových proudů daleko od nepřítele omezovati na odstraňování s cest materiálních překážek, které by mohly zastaviti nebo zpomaliti pohyb valného voje. Tyto předvoje, majíce náskok před valným vojem, jsou s to bez průtahů, jakmile toho budou okolnosti vyžadovati, splniti přesně úkoly výše vyjmenované.

V této fázi není tedy třeba, aby předvoje téže divise měly všem společného velitele, jehož velení by bylo velmi ztíženo často velmi značnou šířkou pochodového pásma dotčené divise.

Avšak jakmile nastane možnost, že se dostaneme do palby nepřátelského dělostřelectva, situace se úplně změní, poněvadž musíme zaujmouti sestavu přibližovacího pochodu.

V předchozím článku (viz Voj. Rozhledy roč. VI., č. 9) uvedl jsem důvody, proč zásadně ve většině případů má přibližovací pochod vyšších jednotek započítí, jakmile se síly protivníků přiblížily k sobě na vzdálenost dvoudenního pochodu. K tomu se již nebudu vraceti.

Od té chvíle budou valné voje využívatí celé existující sítě cest. Budou postupovati postupnými posuny z jednoho místa zastávky na druhé.

Divisní dělostřelectvo, které se též přemísťuje po sledech a posuny, učiní veškerá nutná opatření k tomu, aby co nejdříve mohlo podporovati předsunuté částice, jakmile toho budou okolnosti vyžadovati.

Zde tedy již nejde o tvoření pochodových proudů; tato sestava přibližovacího pochodu, která se bude čím dál tím více rozčleňovati podle toho, jak se bude blížit k nepříteli, umožní hladký přechod do bojové sestavy.

Jestliže obzvláště trváme na této sestavě přibližovacího pochodu, jest to proto, že na veliteli divise vyžaduje myšlenku manévru, kterou může prováděti jen tím, že utvoří zvláštní orgán, a tím jest právě jednotný předvoj nebo hlavní předvoj.

K tomu se ještě vrátím později.

Jak předvoje splní napříště svůj úkol?

Služební předpis to stanoví v článku o přibližovacím pochodu divise:

„Předvoje rozšíří svou pochodovou frontu tak, aby zřídily před celou frontou divise — pokud to terén připustí — zajišťovací čáru, kterou žádná nepřátelská částice nemůže znenadání projíti, a aby byly s to rychle obsaditi místa, kterých je třeba k pozdějšímu rozvinutí jednotek hlavního voje divise a zejména k zajištění dělostřeleckých pozorovatelů.“ (Čl. 280 P. ř.)

Aby bylo zajištěno provedení těchto nařízení, můžeme se tázati, zda není výhodné utvořiti v divisi jednotný předvoj nebo svěřiti velení všech předvojů pochodových proudů jednomu veliteli (čímž dosáhneme stejného výsledku). To chci dokázati a proto ukáži ihned:

1. že všeobecný úkol předvoje každé pochodové skupiny bude tím lépe zajištěn, čím bude spojení mezi těmito jednotlivými předvoji úplnější;

2. že toto spojení může býti patřičně zajištěno jen tehdy, jestliže předvoje divise jsou pod velením jednoho velitele a tím tvoří jednotný předvoj, jehož velitel je závislý přímo na veliteli divise.

Aby splnil ú k o l o c h r a n y, jakož i ú k o l p r ů z k u m u, musí předvoj každého pochodového proudu za přibližovacího pochodu prohledati celý svůj úsek a úseky jednotlivých předvojů musí na sebe přiléhati, aby žádná silnější nepřátelská jednotka se nevsunula mezi ně, a aby žádná vlna terénu nezůstala neprozkoumána. Bylo by totiž velmi nebezpečné, kdybychom na každém předvoji žádali prozkoumání jen oné části terénu, kterým má projíti pochodová skupina, již kryje. Když je nepřítel v posici, první jeho odpory jeví se obvykle jako nesouvislé odpory, jež kladou velmi pohyblivé nepřátelské částice, které jsou ochotny manévrovati a jsou tím odvážnější, čím mají větší možnost následkem své pohyblivosti vyhnouti se rychle upoutání protivníkem. Když jest nepřítel v pohybu, proniká rychle dopředu, aby se co nejdříve dostal v dotyk s valným vojem protivníka; obsazením terénních vln v bocích předvojů nabývá možnosti manévrovati proti protivníkovi a donutiti jeho předsunuté částice k ústupu ihned při prvním dotyku. V prvním i druhém případě nedostatek spojení mezi předvoji vysazoval by valný voj častým překvapením, která by mohla nejen působiti na ducha vojska, ale též způsobiti citelné materiální ztráty. Průzkum nepřítele nebyl by dobře proveden. Úkol ochrany valného voje by nebyl splněn. Proto musíme usouditi, že těsné a stálé spojení mezi jednotlivými předvoji divise jest nezbytné.

Nyní nám jde o to, zda dosáhneme tohoto spojení za výhodných podmínek tím, že utvoříme jednotlivé předvoje, které podléhají pouze velitelům dotčených pochodových proudů, či zda nebude výhodnějším hledati a lépe zabezpečiti toto spojení utvořením jednotného předvoje, nebo konečně určením jednoho velitele pro všechny jednotlivé předvoje.

Jednotlivé předvoje jsou přímo závislé na veliteli pochodového proudu, který je vyslal. Pokud se týče spojení, hlavní zřetel velitelů těchto předvojů jest obrácen dozadu. Budou sice míti rozkaz hledati a udržovati spojení se sousedními předvoji, jde tu však o to, zdali je lehce najdou a zdali je též snadno udrží. Neobětují je v případě nebezpečí ve prospěch spojení s valným vojem, jež chrání?

Spojení „zdola“, t. j. přímé spojení v terénu mezi jednotkami, bude nejisté a prайдěpodobně i nesouvislé.

Co však máme říci o spojení „shora“, t. j. spojení, které zajišťuje velitelství mezi různými jednotkami své sestavy počátečními rozkazy a vydáváním dalších rozkazů během pochodu podle získaných zpráv?

Velitel pochodového proudu, který má dáti svému předvoji počáteční úkol, bude to moci učiniti zpravidla snadno při zahájení pochodu, poněvadž bude míti operační rozkaz divise a bude v osobním styku s veliteli ostatních pochodových proudů.

Avšak za pochodu nebude stále znáti situaci sousedních předvojů a proto nebude s to, aby v patřičném čase dal nutné rozkazy. Bude úplně závislým od velitele svého předvoje, poněvadž nebude míti v žádoucím čase potřebných zpráv, aby mohl uvést v soulad činnost svého předvoje s činností předvojů sousedních. Někdo namítne, že v této chvíli není spolupráce nutná; dovolím si však o tom pochybovati, protože si můžeme docela snadno představit, do jakého nebezpečí by se mohl dostat jednotlivý odvážný předvoj s velmi podnikavým velitelem, který má napravo i nalevo jednotlivé předvoje až příliš opatrné, jimž velí velitelé méně rozhodní nebo rozvážnější.

Ostatně hranice pochodového pásma různých jednotlivých předvojů, které jsou jen určeny zhruba před odchodem podle mapy, nemohou býti stanoveny přesně, a často se stane, že propátrání některé vlny terénu na rozhraní dvou pochodových pásem bude oběma příslušnými předvoji opomenuto, nebo že tam půjdou oba předvoje. Z toho vyplývá, že průzkum terénu bude buď neúplný a tím bude nepříteli umožněno, aby dříve než my obsadil důležitý opěrný bod, nebo že bude proveden zbytečný boční pohyb jednotek, jenž jest vždy nebezpečný, neboť při něm se může jednotka dostat do palby nepřátelského dělostřelectva. Velitelé pochodových skupin těchto dvou jednotek budou od sebe příliš vzdáleni, než aby mohli vydati vhodný rozkaz ve vhodný okamžik a na základě úplné znalosti situace.

Situace je zcela jiná, máme-li co činiti s velitelem jednotného předvoje nebo s velitelem, který má upravit společnou činnost předvojů jednotlivých proudů.

V tomto případě totiž každý jednotlivý předvoj jest částí celku, vytvořeného z předsunutých částic divise. Co se týče spojení, bude přirozeně největší pozornost velitelů předvojů obrácena na střed sestavy, kde jest společný velitel. Péče o spojení se sousedními jednotlivými předvoji divise bude hlavní a stálou starostí velitele každého předvoje. Spojení „zdola“ bude zajištěno dokonale a také i spojení „shora“. Počáteční rozkazy, vycházející od jediného velitele, zajistí hned od počátku úplnou souhru úsilí. Všechny

zprávy, které se za pochodu sbíhají ke společnému středu, umožní veliteli jednotného předvoje, aby učinil vhodné rozhodnutí, rozdělil je-li třeba okamžitě práci velitelům jednotlivých předvojů, uvedl v soulad jejich pohyb, podle okolností vhodně vyrovnal rozdíly temperamentu jednotlivých velitelů předvojů, jedním slovem, aby uskutecnil celkovou sestavu, která ničeho neponechává náhodě, a je s to, aby v každém okamžiku a bez průtahů, zahájila společnou akci, dobře sehranou a přizpůsobenou okolnostem.

Předvoj nemá jen za úkol zajistiti ochranu valného voje v době přibližovacího pochodu a svými pohyblivými částicemi provésti daleký průzkum nepřítele, nýbrž právě on má též za úlohu zjednatí dotyk, obsaditi místa v terénu, jejichž držení má důležitost pro pozdější vývoj operací a má poskytnouti hlavním silám vojska čas, aby mohly učiniti potřebná opatření.

„Bojem získáme nejpřesnější a nejjistější zprávy, neboť jen boj dovoluje přesně odhadnouti sílu nepřítele na určitém místě... Velitel může tedy, dříve než nasadí svá hlavní vojska v boj, naříditi podrobně, více nebo méně důležité operace, výpady, přezvědy bojem, a s a z e n í p ř e d v o j e.“ (Čl. 111 P. ř.)

A tu právě se obzvláště ukazuje nutnost jednotného velení předvojů.

Zjednání dotyku jest totiž důležitou fází bitvy. Jest nesnadné a neobyčejně choulostivé:

„Ať již je moderní bitva ofensivní, nebo defensivní, vyznačuje se vždy nesnadným zjednáním dotyku a rychlým vyčerpáním vojsk.“ (Čl. 231 P. ř.)

Může nás zaplésti do nenapravitelné situace.

Jest tudíž nutno, aby nebylo vedeno nazdařbůh, ale v intencích velitele divise.

Nuže, oč tu běží?

Jestliže je nepřítel v posici, jde o to, zjistiti první souvislou palebnou linii nepřátelskou a přimknouti se k ní co nejtěsněji.

Když je nepřítel v pohybu, jde o zadržení jeho prvních sil a dosažení míst v terénu, která velitel divise uznal za vhodné obsaditi.

Jakmile pohyb kupředu není již možný, jde i v druhém případě o udržení obsazeného nebo dobytého terénu, který bude sloužiti za výchozí základnu pro zahajovací boj nebo pro útoky. Všechny tyto operace jsou ještě choulostivější, jsou-li prováděny proti nepříteli ještě neprozkoumanému a nijak neupoutanému. Vyžadují velitelů zároveň odvážných a rozvážných, kteří dovedou využití příhodných okolností, čeliti nečekaným událostem, zastaviti se v žádoucím čase, když je k tomu nutí okolnosti.

Nuže, v této první fázi boje velitelé pochodových skupin nemohou usměrniti činnost svých velitelů předvojů, protože neznají dobře situace sousedních jednotek: velitelé předvojů jsou odkázáni úplně sami na sebe a poněvadž rovněž neznají celkové situace dopředu posunutých částic divise, jsou podle své povahy vystaveni jak všem odkladům, tak i všemu nebezpečí. Odvážný velitel předvoje provede svůj útok s celým důrazem a bude pak nucen ustoupiti za velikých ztrát, protože jeho soused, který má méně průbojnosti, nebo který je špatně zpraven, viděl všude nemožnost proniknutí dopředu a předčasně zastavil svůj pohyb vpřed.

Jest tedy naprosto nezbytné, aby v této chvíli ještě více než před tím byla činnost jednotlivých předvojů divise uváděna v soulad. A to jest jen tehdy možné, jsou-li předvoje postaveny pod velení jednoho velitele, nebo když tvoří jednotný předvoj.

Může býti tento úkol uvádění v soulad zajistěn osobně velitelem divise?

Myslím, že nikoliv.

Viděli jsme výše, že tato souladná činnost, má-li býti skutečná, nemůže býti vedena prostřednictvím velitelů pochodových skupin.

Aby souhra byla zajištěna, měl by se velitel divise rozhodnouti ihned na počátku přibližovacího pochodu vyjmouti velitele jednotlivých předvojů z podřízenosti velitelů pochodových skupin a dávat jim rozkazy přímo.

Může tak učiniti? Dovolí mu různé práce a starosti, které na něj v této chvíli doléhají, aby sám převzal velení nad svými předvoji?

Služební předpis to tak nemyslel a jestliže se nezmiňuje o společném veliteli předvojů, chce alespoň velitele divise zbavit starosti, aby sám řídil boj předvoje v době zjednávaní dotyku.

A vskutku, když ve všeobecných úvahách o činnosti divise v ofensivě čteme, že velitel divise „řídí boj a vede jej od začátku až do konce“ (čl. 265 P. ř.), víme již v jakém duchu má býti tato velitelská činnost prováděna, protože předcházející věta podotkla, že „podstatnou úlohou velitele divise je zajistiti souhru různých zbraní se zřením na společný cíl“.

Je to tím pravdivější, že v dalším, kde stanoví podmínky pro zjednávaní dotyku divise praví předpis přesně, že velitel divise se ujme sám vedení boje teprve tehdy, když se předvoje octnou před nepřátelským odporem, kterého nemohou zmocí, t. j. ve chvíli, kdy se končí zjednání dotyku (viz čl. 287 P. ř.).

Jen v určitých případech, kdy úkol předvoje je obzvlášť důležitý (udržení soutěsky, připravení rozvinutí dělostřelectva), může míti velitel divise zájem na tom, aby si ponechal svoje stanoviště po nějaký čas u předvoje, avšak dříve nebo později samotné události přivedou ho k tomu, aby zaujal své normální místo u valného voje.

Ostatně i kdyby velitel divise chtěl, bylo by mu velmi nesnadné zajistiti zároveň přímé velení předvojů i celkové řízení boje v době, kdy uvádění v soulad činnosti různých zbraní, uvedení v činnost dělostřelectva a hlavních vojů a potřeba spojení se sousedními divisiemi a nadřízeným velitelstvím vyžaduje jeho veškeré péče.

To neznamená, že by velitel divise nevěnoval činnosti předvojů takový zájem, jakého zasluhuje.

Předpis sám to žádá: „Velitel divise sleduje zblízka operace předvojů.“ (čl. 286 P. ř.), ale bude tak moci učiniti bez rizika, že zanedbá ostatní své úlohy jen tehdy, budou-li tyto předvoje míti společného velitele, který bude úplně obeznámen s úmysly velitele divise a se kterým on sám bude v přímém a neustálém spojení.

Což ostatně věta „Polního řádu“, která veliteli divise nařizuje, že má zblízka sledovati operace předvojů, dostatečně nedokazuje, že sám nevede tyto operace?

Připojme ještě, že jakmile započnou první boje, jichž vyžaduje zjednání dotyku, není místo velitele divise u samotného předvoje. Francouzský předpis to precizuje v článku o přibližovacím pochodu divise v útočném boji: „Velitel divise pochoduje s valným vojem.“ (čl. 172 G. U.). Polní řád se o tom nezmiňuje. Avšak lze snadno pochopiti, že by nebylo výhodné, aby velitel divise byl příliš vpředu, protože by se snad tím vysazoval nebezpečí, že naň budou nepříznivě působiti nezbytné drobné a místní nezdary prvních bojů.

V celku tedy studium všeobecného úkolu předvojů divise jasně ukazuje, že od chvíle, kdy divise zahájí přibližovací pochod proti

nepříteli v posici, nebo též, kdy divise je s to zjednatí dotyk s nepřítelem, jenž se sám pohybuje, jest naprosto nutné, aby předvoje pracovaly v dokonalém spojení mezi sebou a aby jejich činnost byla uváděna v soulad od prvního dotyku. Tato potřeba nutí nás neodvratně k tomu, dáti těmto předvojům společného velitele, nebo abychom utvořili jednotný předvoj, jehož velitel přímo podléhá rozkazům velitele divise.

Přes to nutno přiznati, že taktická situace a terén nedovolují vždy svěřiti velení nad předvoji divise jednomu společnému veliteli.

Jednotného předvoje se musíme vzdáti vždy, když velitel armády přidělí divisím prvního sledu širokou frontu (později prostudujeme, jak tomu máme rozuměti), buď že je malá pravděpodobnost útoku větších nepřátelských sil, buď proto, že máme právě málo sil po ruce a při tom máme prozkoumati rozlehlý terén nebo z jakéhokoliv jiného důvodu, či po každé, když máme pracovati v terénu velmi pokrytém a rozčleněném.

Spokojíme se tedy s jednotlivými předvoji stejně silnými, které nejsou schopny, jak jsme právě ukázali, dobře splniti úkol jim svěřený?

Zajisté ne.

Od zahájení přibližovacího pochodu podle došlých zpráv o nepříteli a po důkladném studiu terénu podle mapy má velitel divise myšlenku manévru odpovídající danému úkolu. Tato myšlenka manévru dovede ho vždy k tomu, aby přisoudil určité části terénu svého pochodového pásma větší taktickou důležitost a v důsledku toho, aby sestavil silnější pochodovou skupinu, která má tímto terénem projíti. Proto bude výhodné, bude-li předvoj této pochodové skupiny rovněž silnější a bude-li tak hlavním předvojem, kdežto ostatní předvoje budou jen zajišťovacími orgány jak vzhledem k hlavnímu předvoji, jemuž budou krýti boky, tak vzhledem k pochodové skupině, před kterou postupují.

Velitel hlavního předvoje bude v této nové sestavě zastávati úlohu obdobnou úloze velitele jednotného divisního předvoje.

Jak budeme na př. moci utvořiti předvoje v divisním pásmu terénu, kterým rovnoběžně se směrem pochodu protéká řeka, nebo v hornatém kraji, kde hřebetnice jde rovněž směrem pochodu, nebo konečně v zalesněném pásmu s malým počtem cest, jehož podélná osa je též ve směru pochodu?

Předně je třeba věděti, že v takovém případě velitel armády přidělí terén vyšším jednotkám tak, aby byly terénními překážkami ve svých pásmech co nejméně rozkouskovány.

Na př. je-li tu řeka, tekoucí ve směru pochodu, určí zpravidla hranici pásem činnosti mezi dvěma divisemi, které mají postupovati tímto úsekem zcela blízko toku řeky, buď na pravém nebo levém břehu, aby umožnil jisté spojení mezi vyššími jednotkami, jež spolu sousedí. Tak se stane, že divise, která bude postupovati v blízkosti této řeky bude míti na jednom břehu největší část svých sil, kdežto na druhém břehu bude postupovati jen nejnutnější část potřebná k zajištění dobrého spojení se sousední vyšší jednotkou.

Stejně tomu bude v krajině hornaté nebo zalesněné, nehledě k tomu, že tato část, nemá-li komunikací a je proto těžko přístupná, bude buď potřebovati daleko méně sil, aby byla prozkoumána a bude tedy s taktického hlediska málo zajímavá, nebo bude zapotřebí zcela zvláštních opatření, aby byla vyčištěna, o čemž se však zde nebudu zmiňovati.

Ve zvlášť nesnadném terénu, jak tomu bylo v případě širokého pásma působnosti divise, dojdeme opět k utvoření hlavního předvoje, který bude pracovat na nejširší frontě nebo takticky nejzajímavější části úseku, a jednoho nebo několika vedlejších předvojů v druhé části, kde budou mít úkol zajištění nebo eventuálně úkol udržovati spojení se sousední vyšší jednotkou.

Jest ještě třeba vyvrátiti jisté námitky proti systému jednotného nebo hlavního předvoje pokud se týkají všeobecného úkolu předvojů.

Vytýkalo se mu předně, že úloze přezvědné obětuje úlohu zajištění; jinak řečeno, jest obava, že velitelům pochodových skupin, nemajícím žádný vliv na jednotlivé předvoje, jež vyslali před sebe, bude se zdáti, že nemají postaráno o svou ochranu. Tato námitka jest nejméně odůvodněna, neboť právě snaha, abychom lépe zabezpečili tento úkol zajišťovací, přivedla nás k tomu, abychom podřídili jednotlivé předvoje jednomu společnému veliteli. Nesmíme ostatně zapomínati, že tyto předvoje vykonávají svou úlohu před pochodovými skupinami v pásmu předem určeném, z něhož nesmí vystoupiti a že manévry, které podniknou při zjednávání dotyku, omezují se na obchvat vyskytnuvších se odporů prosakováním, při čemž napřed musí býti odpory čelně upoutány.

Říká se též, že systém jednotného předvoje odpovídá francouzské divisi, jejíž pěchota má jednoho velitele (velitel divisiní pěchoty), avšak nelze ho užiti v československé divisi, která má dvě pěší brigády. Taková divise prý pochoduje proti nepříteli obyčejně ve dvou asi stejných pochodových skupinách, které mají po jedné pěší brigádě a části ostatních zbraní a které vysílají před sebe předvoj.

To by znamenalo dělati z každého velitele brigády velitele divise v menším měřítku a předpokládati, že velitel divise nemá myšlenku manévru. Jak jsme však viděli, velitel divise má myšlenku manévru a jeho sestava přibližovacího pochodu, která se bude postupně přeměňovat v bojovou sestavu, je na této myšlence závislá. Tato myšlenka manévru přivede ho k tomu, aby utvořil buď jednotný předvoj, nebo není-li to možné, určí jeden z obou za hlavní předvoj, jehož pásmo bude širší a prostředky mnohem větší s převážně taktickým úkolem a jeho velitel bude v přímém a neustálém spojení s velitelem divise. Druhý předvoj, značně slabší, bude mít úlohu čistě zajišťovací.

Ve francouzské divisi jednotný předvoj je taktéž složen z jednotlivých předvojů pochodových skupin, takže velitelé těchto skupin jsou vzhledem k svým předvojům ve stejné situaci jako velitelé brigád k svým předvojům.

Spíše možno říci, že ve francouzské divisi, kde pěchota má jen jednoho velitele, není tak nutné určovati velitele jednotného předvoje jako v československé divisi, kde jsou dva velitelé pěchoty.

Přítomnost dvou velitelů může silně škoditi jednotné činnosti a to v okamžiku, kdy je obzvláště žádoucí, neboť divisi jde o správné vedení velmi nesnadné operace proti nijak nepoutanému nepříteli s prostředky dosti slabými, které musíme uměti dokonale všechny zasaditi, je-li třeba, avšak kterých nelze jen tak vydávati v šanc. Tomu se můžeme vyhnouti právě utvořením jednotného předvoje, nebo nelze-li tak, utvořením hlavního předvoje, jehož velitel bude pracovat na přímý rozkaz velitele divise. (Pokračování.)